

# TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbăta.

## ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.  
Pentru monarchie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.  
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la:  
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane, Sibiu, strada Măcelarilor 47.  
Correspondențele sînt a se adresa la:  
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 37.  
Epistole nefrancate se refușă. — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

## INSERȚIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr. rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Sibiu, 14 Aprilie.

În ajunul acelei festivități creștine, care ne aduce aminte de actul mântuirii născutului omenesc, toate cugetările omului trebuie să se înalțe și să se însuflească de înfrățirea pentru care mântuitorul lumii prin mărte a învins mărte și a câștigat triumful adevărului.

Sînt trecuți acum opt-spră-dece seculi dela acest eveniment, a curs sângele a mii și mii de martiri pentru principiile cele sante, prin cari omenimea are să devină o familie guvernata de adevăr și dacă căutăm în giurul nostru vedem că rămășițele întunecosului neadevăr, transplântate din secul în secul, luptă încă și astăzi în contra luminei adevărului și în contra acelei idei salutare și sublime care face din omenime o familie.

Va îndeplini ore secul nostru al nouă-spră-decelea ceea ce nu nu s'a putut îndeplini până acum?

Luptele care frământă societatea noastră din lăintrul monarchiei noastre de trei decenii încôce putem să dicem că toate arată tendența acesta. Ori cât de varii și de complicate ni se par luptele aceste la prima vedere sfârșitul lor nu pôte fi altul, decât acela pe care îl pretinde o dorință generală, întunecată numai de prejudețe din trecut și de prejudețele intereselor acelor spirite mici, cari nu se pot deslipi de interesele lor de tôte dîlele.

Dară dacă ne ridicăm privirile mai sus și căutăm mai departe preste hotarile patriei noastre ne uplem de grigiă când vedem că aceiași creștini, cari poimâne vor cânta împreună cu noi „și să dicem fraților și celor ce ne urăsc pre noi”, amenință pre frații lor creștini, cari le-au dat sucursul cel mai însemnat în contra armelor inimice creștinismului și civilizațiunei, pentru satisfacerea ambițiunei lor, cu forță brută și cu vîrsare de sânge între mărturisitorii unei și aceleiași credințe. Mai mult, ne uplem de grigiă,

că aceiași creștini cu pretensiunile lor vor aprinde o luptă, din aceleși cauze, în care va fi îngagiată tôte Europa creștină.

Câtă durere, câtă pustiire ne pune în perspectivă o astfel de luptă, pôte să judece ori și cine.

Nu sîntem în stare încă a prevedé sfârșitul luptelor ce se pregătesc cu multă stăruință din tôte părțile, înse speranța că, în mic și în mare, adevărul trebuie să triumfeze, ne întăresce și ne asigură, că de și avem sîdăm pept cu greutăți mari, ne apropiăm de ținta cea mare cătră care năsucesce tôte creștinătatea.

Nici noi în luptele noastre de tôte dîlele, nici frații nostri în vertegiul luptelor celor mari, cari și întind rociul lor mai preste tôte Europa, nu perdem din vedere învățăturile cele salutare a le mântuitorului lumii, prin cari se predică egalitatea între mari și mici, între puternici și slabi. Cei mici și slabi în părerile lumii au făcut de multe ori isbândile cele mai pline de urmări, pentru că au avut tăria adevărului pe partea lor.

Să sperăm dară și să sperăm cu tăria, că dacă astăzi ne apropiăm de ziua cea mare a creștinătăței, de ziua de pasci, cu multă îngrijire, ne va fi rezervat, ca nu mai departe, de cât preste un an să ne apropiăm de această zi cu inimile liniștite și pline de bucurie de a avé o nouă luptă inapoiă noastră și atunci cu îndoiță bucurie să resune din pepturile creștine din tôte părțile: „să iertăm tuturor pentru înviere.”

## Revista politică.

Scirile despre schimbări în cabinetul Tisza se repeșesc, cu tôte că ele se desmint energic în fie-care a doua dî. Luăm dară notiță de astădată despre scirea din „Montags Revue”, desmințită a doua și de „Ellenör”, fără a ne oprî mai mult asupra acestui punct.

Revoluțiunile mohamedanilor din peninsula balcanică, despre care am

făcut amintire în numărul trecut, au făcut o impresiune adencă și în cercurile noastre politice. Ele se par a fi signalul resbelului celui nou, pre care avea congresul chiamarea a' delătura.

Monarchia noastră este ajunsă la stadiul de a se decide: pentru Anglia sau pentru Rusia.

La tôte întemplantarea mai grea este pozițiunea României. Scirile telegrafice din Bucuresci dela 24 (12) Aprile ne spun că Domnitoriu și guvern stau gata să plece la Turnu-Severin. Depozitele banței de deposite, arhivele ministerielor, a creditului fonciar și a altor institute publice se vor transporta în dîlele cele mai de aprôpe la Craiova. „Pol. Cor.” de obște bine informată, ne spune că în România cresce tenerea că Rușii pe neasteptate vor ocupa Bucurescii. Rușii stau în depărtare de 20 chilometri de capitală. Se mai vorbesce că Rușii umblă să siléscă pe principele Carol a denumî un ministeriu Florescu-Crețulescu cu scopul de a încheia o convențiune năhă militară în înțelesul articolului VIII dela San-Stefano. În privința acesta Rusia are și ultimatul gata. Armata română este concentrată tôte în Oltenia.

Din „N. fr. Pr.” ultimatul ar fi arămis principelui Carol în forma de epistolă din partea țarului Alexandru. În epistolă, ne spune „N. fr. Pr.”, se dice: „România sau încheie o alianță ofensivă și defensivă cu Rusia, sau Rusia desarméază armata română și și însusesce guvernul țerei.” În uma acestei amenințări categorice s'a inut un îndelungat consiliu de minitri. Cabinetul a demisiunat înse prinpele n'a primit demisiunea, nici n'a voit să priméscă ceea ce i s'a oferit, și adopte o altă politică, care i s'ar jără mai bună, pentru că densusul c' omni constituțional nu voiesce să pte o politică personală. Se mai vorbesce că înainte de închiderea sesiunei caerilor Brătianu va cere ca vot

de încredere proclamarea dictaturii pentru Domnitoriu.

Telegramele de alaltăeri ne spun că atât bóla lui Bismarck cât și cea a lui Goreiacooff nu este periculósă. În legătură cu scirea acesta mai apar și speranțele răspândite de „Agence Russe” că dór, dór tot se va întruni congresul.

Detaiurile ce vin în urmă despre revoluțiunile mohamedanilor, spun că insurgenții sînt forțe bine înarmați cu puscii și cu tunuri, sînt organizați milităresce și înainte de tôte dispun de bani mulți. Rușii au observat încă înainte cu vre-o câte-va săptămâni agitațiunea între mahomedani și au și luat măsurile cele mai draconice; însă tocma aceste au accelerat erumperea revoluțiunei. În Rusciuc se pregătise pentru Ruși un feliu de vesperă siciliană. Spre norocirea Rușilor guvernatorului de acolo a dat de urma conjuțațiunei, a arestat 19 din conducătorii conjuțațiunei și după o sentință sumară îi a împușcat pe toți.

În Constantinopole este ferebere mare. Și de aci vine scirea despre existența unei conjuțațiuni, însă în contra sultanului.

## Din Senatul României,

România, în strîmtorile în cari se află, cu deosebire dela încetarea ostilităților între aliații creștini de o parte și între turci de altă parte, se luptă bărbătesce pe terenul politic. Cele ce urmăză mai la vale ne înfățișază lupta parlamentară, în carea are a se decide viitorea atitudine a României în mijlocul complicațiunilor orientale încă neterminate. O aflăm destul de interesantă spre a o comunica și cetitorilor noștri.

Sedința dela 4 Aprilie 1878.

D-l Dimitrie și desvóltă interpelarea sa.

Eată conținutul acestei interpelări: 1. Dacă este adevărat că un trimis

## FOIȚA.

### Cerșitorea de pe Pont des Arts.

(Traducere din W. Hauff: *Novelle*.)

(Urmare.)

XXIII.

„În dîlele următore mă frământam cu gândul, cărei clase a societății ar puté să aparțină copilă. Cu cât mi revocam mai viu în memorie, simțemintele ei fragede, cu atât mai tare se urca ea în preț în gândurile mele. Cel puțin despre acesta trebuie să mi dea sciri pozitive, și mă hotării deci, a nu mă mai mulțami cu vorbe góle ca cu vélul. Dumineca sosi. Ți vei aduce încă aminte, Faldner, de acel după prând, când petrecurăm dimpreună cu mai mulți prieteni în Montmorency în grădina marelui poet. Voi voiati a vē întórce numai târziu nóptea spre casă, ér eu îndemnam neincetat la o reînțórcere mai timpurie, și vēdénd că voi totuși nu vē mișcați din loc, eu vē părăsii cu tôte înfruntările vóstre. Adevărat că tu nu creduși, în pretecul meu,

că nu ași puté suferi aerul rece de nóptea; dar că eu m'ași grăbi din cauza unui rendez-vous cu cerșitorea de pe Pont des Arts, la acesta Tu încă nu te gândiai? De astă-dată ea era înainte mea la locul hotărît, și avénd să mi aducă mărâmile, ea începú chiar să se témă că, voiui crede că, ea nu va veni și că nu-și va ține cuvéntul. Aprôpe cu bucuria unui copil și, după cum mi se părea, cu o încredere mai mare decât mai nainte mi povestia ea, arétându-mi mărâmile la lumina unui fâlinar de stradă.

„Părea a audí bucuros laudele ce puneam pe lucrul ei cel fin. Uită-te, și numele D-Tale l'am cusut aici”, dise ea, arétându-mi literile E. d. F. frumos cusute în un corn. Apoi voia să-mi înapoieze o mulțime de bani de argint, ce-i prisosiră, și numai declararea mea hotărîtă că, prin acesta m'ar supéra, o înduplecă, a primí acea sumă, ca preț pentru lucru.

„Eu comandai lucrări noué, căci vēdusem că, simțeméntului nobil al copilei i conveniau mai bine daruri făcute în această formă; de astă-dată comandai jaboturi și manșete. Mama

einu se făcu mai bolnavă, însă nu se ptea încă ridica din pat; dar chiar sicéstă stare i servia spre mângăie. După ce trecurăm preste aceste, cuzai chiar a o întreba, despre împriurările în cari trăiesc.

„Istoria ce mi-o povesti în puțicuvinte, este în Francia atât de obnuită, încât mai fie-cărui om sirmăi servesce de scusă. Tatăl ei a fosficiier în armata imperială, după pri restaurațiune a burbonilor i se scé soldul la jumétate, pe timpul celo sută de dîle luase érași partidimpératului și cădu în lupta dela McSS. Jean dimpreună cu gardiștii. Elbue să se fi purtat fără circumspune; căci vēduva și perdú pensiu și de atunci încóci trăia în lipsă și azuri. În anii doi din urmă și suură viața cu deosebire din vindeavutiilor lor neînsemnate și acum chajunseră la culmea miseriei, unde sinului nu-i rămâne alta, decât a diémas bun lumiei.

Eu întrebai pre copilă, nu cumva arutut să îndrepte în câtva lucrurilacă ar fi încercat a spriginî pe atle pre mamă-sa.

„Vrei să dici, dacă intram unde-va în servit?” replică ea fără să se supere. „Ei să veđi, acesta n'a fost cu puțință. Înainte de îmbolnăvirea mamei eu eram prea tinéră, abia trecusem de patru-spră-dece ani, în urmă ea deodată se făcu atât de bolnavă, încât nu putú părăsi patul; în astfel de împregiurări trebui să aibă pre cineva în giurul său, și puteam eu să o încredințez îngrijirei unei persóne străine? Da, dacă ea ar fi rămás sănătósă, atunci bucuros ași fi lăsat la o parte tôte prejudețele stărei noastre din trecut, ași fi intrat într'un magazin de mode sau ca guvernantă în o casă cinstită; căci eu am învățat multe, domnul meu; așa însă nu se putú!”

„Și de astădată mă rugai în zadar, ca să-și ridice vélul. Indegetările ce le făcu cu privire la vârsta ei, mă întărîră, o mărturisesc, și mai mult în dorința mea de a vedé fața acestei ființe, ce nu putea avé mai mult de șese-spră-dece ani; ea însă mă ruga cu atăta înțefire, a nu stărui pe lângă ea, mama ei i-ar fi adus motive atât de palpabile, încât în adevăr i-ar fi cu neputință a face ce cer eu.

al guvernului vine ca să trateze direct cu noi despre dreptul de trecere prin România ce și a rezervat Rusia prin tratatul dela San-Stefano; 2. Dacă este adevărat că agentul nostru pe lângă curtea de San-Petersburg a provocat prin declarațiunile sale o asemenea demarșă din partea Rusiei; și 3, dacă agentul nostru pe lângă curtea de San-Petersburg a fost sau nu autorizat a declara, că prin o înțelegere directă am pute noi admite principiul conținut în art. 8 al tratatului de San-Stefano.

D. Dimitrie Sturdza. D-lor senatori, cestiunea despre care tratăză interpelarea mea, ce am să desvolt astăzi, nu privește un partid sau un individ, ea privește țera întrăgă, interesele ei cele mai vitale, drepturile ei seculare, existența ei chiar.

Voi căuta să mă țin la înălțimea acestei situațiuni.

Grele timpuri au trecut preste țera noastră în vechime, dar timpurile de astăzi nu sunt mai puțin grele, căci este vorba, ca și atunci, a apăra moșia strămoșiască.

Sunt încredințat că, în asemenea momente inima și voința tuturor sunt pline de patriotismul cel mai luminat și că ne vom uni cu toții spre a apăra drepturile noastre, cu atât mai mult cu cât aceste drepturi sunt strins legate cu dreptul public Europen, cu dreptul ginților și cu fidelitatea angajamentelor contractate.

Știu, d-lor senatori, că toți suntem animați de simțimentul binelui public și de curagiul civic cel mai energetic.

Cu toate acestea, dacă vre-o dată am dorit să fiu clar în espresiunea mea, elocent în vorbele mele, este în acest moment. E și lucru natural, căci ași dori să vă convingeți nu numai de mărimea atacului, cărui suntem espusi, ci și de mijlocele de apărare ce trebuie să întrebuițăm, ca să lăsăm urmașilor noștri o Românie ucștirbită.

Pentru a înțelegere timpurile de astăzi, e bine să ne reamintim puțin cele trecute.

După lupte eroice ale poporului nostru în timp de câte-va secole am fost constrânși a încheia cu Inalta Pörtă Capitulațiuni. Cu toate că aceste Capitulațiuni erau nise tratate inegale ele păstrau individualitatea, suveranitatea statului nostru.

Cu timpul însă pozițiunea acésta fű alterată.

Mai întâiu Pörtă și arogă o mulțime de drepturi, pe care nu le avea în virtutea vechilor capitulațiuni, iar mai ales dreptul de imixțiune în afacerile noastre interioare, care a mers până a numi domni d'a dreptul, și a

numi acești domni dintre grecii supuși otomani.

Când Rusia începă a se lupta cu Turcia, noi am fost considerați de amândouă părțile ca un umăr, pe care unul l svirlea celui-lalt.

Resbelele ruso-turce aveau de rezultat invasiunea țerei de cătră armatele străine. Rușii au fost în aceste resbele tot d'a-una învingători. Iar rezultatul pentru noi era că Rusia, considerând țera noastră ca provincie rusescă, o cuceria, — o administra în timpul cuceririi prin guvernori rusesci, — și când venia pacea rusoturcă reda Principatele Turciei înapoi. Când Rusia ne pune sub dominațiunea Porții ea cuprindea în tratatul de pace și unele stipulațiuni, care erau în favoarea noastră: precum, deșertarea țerei noastre de armată turcescă și abandonarea de cătră Turcia a fortărețelor ce le ocupa pe marginele Dunărei și în intru țerei (ca Giurgiul, Brăila și Hotinul). Alte stipulațiuni ne au fost nefavorabile: Amintesc luarea Basarabiei la 1812, scăderea dreptului nostru de suveranitate prin stabilirea de cătră ambele puteri a protectoratului rusesc pe lângă suzeranitatea Porției. Astfel în contra drepturilor noastre antice, Rusia și Turcia și au însușit un drept de imixțiune în afacerile noastre esteriore și interioare.

Ca să vă împrespătez memoria, vă voiu cita ca exemplu, ca punct culminat, câte-va dispozițiuni ale tratatului dela Balta Liman din anul 1849. În acel tractat dintre Rusia și Turcia. Domnii noștri, numiți „funcționari“, sunt puși sub privegherea a doi comisari rus și turc, ăra adunarea legiuitoare a țerei trebuia să adreseze legile ce le vota la acei comisari, cari și da avisul lor, comunicau acele legi amânduror curților suzerane și protectrice, singure îndrituite a hotări asupra acelor legi. Adese ori asemenea legi erau în interesul nostru și în înțelegerea amânduror puterilor, prin firman turcesc.

Vine tratatul de Paris și schimbă fața lucrurilor. Acest tractat, făcut de cele șapte mari puteri ale Europei, din acel areopag europen, care președe la menținerea și desvoltarea dreptului ginților, a distrus protectratul rusesc și a constituit România pe o nouă basă, mai largă.

Mai întâiu, România se fndeză prin conlucrarea tuturor puteribr. Pe urmă se stabilește principiul de ne-intervențiune în desvoltarea ulbrică a României, și acest principiu, cum ne spune protocolul întâiu al convențiunei din Viena din 1855, „nu în scop de a deteriora pozițiunea principatelor, ci de a o ameliora.“

Tratatul dela Paris mai acordă României garanția Europei.

Tote schimbările făcute în urmă la tratatul de Paris au tendența de a ameliora, de a întări pozițiunea câștigată de România. Acéstă ameliorare atât internă cât și esternă a fost recunoscută de puteri.

Nu este dară nici decum esact ceea ce pretind unii, că, prin modificările cari s'au adus tratatului de Paris, în privirea noastră, s'ar fi rupt de cătră noi tratatul de Paris. Tratatul de Paris n'a fost rupt de fel. El a pus nisce principii ca base ale existenței noastre. Aceste principii noi le am desvoltat încetul cu încetul în timpul acestor două-deci de ani, și le-am desvoltat cu consimțământul Europei întregi. Acest consimțământ a fost înregistrat în protocoalele subscrise de reprezentanții puterilor semnătore tratatului de Paris și au aceeași valoare ca și însuși acel tractat. (Aplause).

De un an de zile însă, ceriul s'a întunecat. Când a început să vină nuorii cei groși, cari amenința pacea orientului, dorința tuturor Românilor era de a sta neutri și de a nu fi trași în vârtejul resbelului. Când însă a izbucnit resbelul, s'a vădut că neutralitatea acésta, ori cât de dorită ar fi fost de noi, era, pôte, imposibil a o menține. Atunci, mulți dintre noi ar fi dorit, ca, în totă acțiunea noastră, în toate faptele noastre, să nu abandonăm tărâmul solid al dreptului ginților, pētra fundamentală a pozițiunei noastre europene, tratatul de Paris. Vē aduceți aminte că, puindu-mē pe acest tărâm, eram de opiniune, să nu facem nici un fel de arangement, care să altereze pozițiunea ce ocupăm, în virtutea tratatului din Paris. Diceam atunci: ori-cine ar vrea să calce pe teritoriul nostru, faptul este în contra tratatului subscris de puteri. Ceream să i se dică: căutați calea pe aiurea, pe noi lasăne în pace; căci astfel sunt

Guvernul însă se teme, ca țera să nu fie considerată de Rusia ca și în trecut, ca o țera cucerită, și ca, la finele resbelului, Rusia victoriosă, să nu ne ia bucata de teritoriu, ce de mult doresce să ne-o ia. Atunci, guvernul a intrat în transacțiune cu Rusia, și rezultatul acestei transacțiuni a fost convențiunea din 4 Aprile anul trecut.

Cunósceți prea bine, dlor senatori, din cele comunicate nouē de guvern, cu ocaziunea unei alte interpe-lațiuni a mea, că convențiunea, astfel cum se propusese de Rusia, nu era îndestulătoare, lăsa loc la jocuri de cuvinte, și nu se părea destul de asigurătoare pentru noi. Cunósceți asemenea, din destăinuirile făcute de diare, că Rusia propunea, prin art. 2, „a ga-

ranta teritoriul României în timpul resbelului.“ În locul acestor cuvinte echivoce, guvernul nostru a cerut și a obținut, ca „Rusia să garanteze integritatea actuală a României.“ S'a făcut ceva încă mai mult. În preambulul convențiunei Rusia arată, că ea doresce „a respecta inviolabilitatea teritoriului României“ în timpul cât va face resbelul cu Turcia și va trebui să trecă prin țera noastră. Nu e inutil a cita din nou, cu acéstă ocaziune, textul atât de precis al art. 2 din convențiune. El glăsuiesce astfel: „Pentru ca nici un pericol să nu rezultē din trecerea trupelor Rusiei pe teritoriul român, guvernul Rusiei se legă de a menține și de a face a se respecta drepturile politice ale statului român, astfel cum rezultă din legile interioare, și din tractatele existente, precum și a menține și a apăra integritatea actuală a României.“

Cum vedeți stipulațiuni mai positive nu pôte să existe; căci, prin acest articol, Rusia se legă a respecta teritoriul nostru și pozițiunea câștigată în dreptul ginților, lucru, care este foarte esențial. Cuvēntul de tractate existente nu se referă la alt-ceva de cât la tratatul din Paris și la pozițiunea europeană pe care ne-a creat o acel tractat.

Ietă de ce, cu totă repulsiunea, și îndrănesc a dice, cu totă repulsiunea generală d'a primii convențiunea, majoritatea parlamentelor au votat-o. Acea majoritate a dis: „Este o stare de lucruri care ne târasce, și, dacă nu putem evita trecerea Rusiei prin țera, suntem cel puțin asigurați prin un act și prin cuvinte necontestabile, că vom fi respectați intru toate.“

Din nenorocire, rezultatul nu a corespons cu dorințele și așteptările noastre; căci tratatul de la San-Stefano răstörnă promisiunile solemne, date prin convențiunea din 4 Aprile, răstörnă drepturile câștigate prin tratatul din Paris, subscris chiar de Rusia, și ne amintă de o reșluire a teritoriului nostru și de o micșorare în pozițiunea noastră politică.

Dați-mi voe să examinez mai de aproape acest tractat, în punctele cari ne privesc pe noi.

Să vă spun chiar de la început, că nu este o singură frasă în acest tractat despre România, care să nu fie o călcare a drepturilor ei antice și moderne.

Voiu începe cu art. 5. Este de remarcat că cu toate că acest tractat vorbesce în multe locuri despre România, dar numai art. 5 tratăză special despre noi.

Tote cele-lalte stipulațiuni, relative la România, sunt respândite printre alte articole.

„De aci încolo ne întâlneau tot la trei zile. Totdeauna aveam câte o mică comandă pentru dēnsa, și totdeauna la timpul hotărit ea era gata cu lucrul. Cu cât rămăsei mai consecuent în purtarea mea față de ea, cu cât mai tare pădiam marginile bunei cuviințe, cu atât mai sinceră și mai cu încredere se făcū dragălașa ființă. Ea mi mărturisii chiar că, acasă în decursul celor trei zile, ea nu gândesce decât la sara următoare. Făceam eu ore altcum? Diua și noptea mă ocupam cu acéstă ființă ciudată, care prin spiritul său cult, prin simțimentele sale nobile, prin relațiunea sa față de mine mi se făcū tot mai interesantă.

Intr'aceea ajunserăm la mijlocul primăverii și timpul se apropia, pentru o călătorie în Anglia, ce ni o propuserăm cu Faldner. Mulți pôte vor ține de o nebunie, ce voi rostii acum dar este curat adevăr că, eu numai cu mare neplăcere mă gândiam la acea călătorie. Parisul în sine nu avea nimic interesant pentru mine; însă acea copilă așa mi încătușase toate gândirile, încât cu mare mâhnire vedeam apropiindu-se timpul, care avea să me

despartă de dēnsa pre timp mai îndelungat. Nu me puteam codi, fără a me face de ris; căci nu aveam ci un temei, pentru amânarea călătorii; me rușinam chiar de mine și încam a-mi arăta însumi nebunia pcederei mele. Me hotării deci să pc; dară abună samă nime nu s'a bu-rat mai puțin, ca mine de o călărie în Anglia.

#### XXIV.

Cu o septemână înainte spei copilei că am să plec; ea se spă, începū să plângă. O rugai, să înbe pre mamă sa, dacă mi permite de cercetez; ea mi făgădui. La ceain urmă întâlnire însă mi aduse fōrtătristată știrea că, mama ei me și, a me abate dela acéstă dorință, și rei împlinire ar putē deveni stricăcă în dispoziția spirituală în care se. Eu voiam să le cercetez mai lt numai pentru a vedē pre copila pe diua și fără vël; me rugai de nou pentru acel favor; ea însăe rugă, a veni încă odată în sara ire de plecare, căci ea va ruga cu a stăruință pre mamă-sa, până ce a erta să-și ridice velul. Acéstă

în veci mi va rămâne neuitată. Ea veni, și întrebarea mea cea d'antēi a fost, dacă a reușit; ea di-se da, și-și ridică însăși velul. Era lună frumoasă și tremurând, nedumurit me uitai sub pălărie. Inse concesiuinea părea a-i fi dată numai pe jumetate; căci frumoșa mea purta așa numiți ochi venețiani, cari îi acoperiau partia de sus a feței. Dar cât de frumoșe, cât de fermecătoare erau părțile cele libere! Un nas dragălaș, niște obraji frageți, o guriță gingașe, o bărbie ca de cēră, și un grumaz svelt, alb ca zăpada; despre ochi nu-mi putui dobēndi siguranță, dar păreau a fi ocheși și plini de foc.

„Ea se nroși, vedēndu-me căutând vreme îndelungată încântat la dēnsa. „Să nu te superi“, șoptii ea, „că am luat acéstă jumetate-mască! Mama mea voia la început să-mi refuze rugarea cu totul, în urmă ea mi-o încuviință, însă numai cu acéstă condițiune; eu însumi me superai pentru acéstă; ea însă mi desfășurā unele motive, cari mi păreau plausibile.“

„Și cari sunt aceste motive?“ o întrebai.

„Ah domnul meu!“ respunse ea înduișată. „În veci inima noastră-ți va păstra o dulce amintire, DTa însă trebuie să ne uiți cu desăvērșire; nici odată, DTa să nu me mai vedē, sau vedēndu-me să nu me mai cunosc.“

„Și cređi DTa că, eu nu voi recunósce frumoșele DTale trāsături, chiar de și nu-mi este ertat a-ți vedē ochii și fruntea?“

„Mamă-mea di-ce respunse ea, „că acéstă nu ar prea fi cu putință; căci vedēnd o față numai de jumetate, ar fi greu a recunósce pre cine-va!“

„Și pentru-ce să nu Te mai ved, pentru-ce să nu Te mai recunosc?“

„La acéstă întrebare ea începū să plângă, mă strinse de mână și di-se: „Nu este ertat! Ce interes poți ave, a recunósce o sirmană fată nenorocită! și — ba nu, mama are drept; e mai bine așa!“

„Îi spusei că, călătorie mea nu va fi lungă, că pôte preste două luni voi fi ărăși în Paris, că aștept atunci a o revedē. Ea plângea și mai tare și di-cea că acéstă nu va fi. Eu stăruiam să-mi spună, pentru-ce crede că, nu o voi mai revedē.



Art. 5 conține trei dispozițiuni, și tustrele aceste dispozițiuni sunt în contra noastră. Art. 5 începe prin a dice:

„Sublima Pörtă recunoște independența României.“

Firesce, Turcia și Rusia sunt libere să stipuleze între dăsele, că ele recunosc independența Statului român. Însă observați bine, că în acest articol se dice „că numai înalta Pörtă recunoște Independența României“, ăra Rusia nu o recunoște încă. Acesta se întâmplă și de facto, căci, chiar în acest moment, nu suntem recunoscuți de Rusia ca Stat Independent. Acesta este însă un punct de o importanță capitală, pentru înțelegerea întregului tractat. Nerecunoșterea Independenței de către Rusia, este restabilită prin dreptul de imixțiune, în afacerile noastre, usurpat de Rusia în timpurile dinaintea anului 1856. Prin acesta recunoșterea, Rusia tinde a aduce pe România în o stare de atărnare de dănsa. Numiți acesta atărnare, „vasalitate, protectorat“, numiți-o cum veți voi, pentru mine este indiferent; destul că acesta este pozițiunea care ni se creiază prin tratatul de San-Stefano.

Ca să vedeți cât de esențial este punctul acesta, dați-mi voe să vă arăt ce dice tractatul de San-Stefano, despre Independența Sărbiei și Muntenegrului.

În art. 2 se dice ca și de noi, „că înalta Pörtă recunoște definitiv Independența Muntenegrului.“ Și, prin faptul acesta, că Rusia nu recunoște Muntenegrul Independent, ea își rezervă drepturi multiple asupra acestui principat. Așa, de exemplu: caracterul și forma raporturilor ulterioare dintre Înalta Pörtă și Muntenegrul, nu se vor stabili prin o înțelegere între Înalta Pörtă și Muntenegrul, ci prin o înțelegere între Rusia și Turcia și Muntenegrul.

(Va urma.)

## Correspondențe particulare

ale „Telegrafului Român.“

**Budapesta 24 Aprilie n.** Cu politica cea înaltă nu cutez să me încerc. Îmi vine a crede, că de astădată și contelui Andrassy — dar ce vorbesc de Andrassy — și principelui Bismarck și Gorciakoff li este greu a se orienta. Zarzavatul politic, cum s'ar dice preste Carpați, e prea mare ca să pötă fi sigur și diplomatul cel mai ager de întreprinderile sale. Temerea imprumutată de nesucces ține lucrurile baltă și dacă va atărna dela diplomați, lucrurile vor sta baltă. Mai curând sau mai târziu pöte căde o scănteie

„Am o presimțire! răspuse ea, că ați te ved pentru cea din urmă oră; mi se pare că, mama nu va mai trăi multă vreme, — medicul mi-a spus o ieri, — și atunci tôte au trecut! Și chiar când ar mai trăi, în London a bună samă îți vei uita în curând de o ființă atât de sirmană.“

„Durerea ei mă înduioșă nespuse de mult; încercai să-i însuflu curagiu; o încredința, că abună samă nu o voiu uita; o făcui să-mi făgăduască a veni la întâia și cinci-spre-decea fie-cărei luni în acest loc, ca să o pot reafli; zimbînd cu lacrimile în ochi ea și dădă învoirea, ca și când ar avé mare nădejde. Așa dar, rămas bun, la revedere, disei eu stringënd'o în brațe și punëndu-i un mic și simplu inel la deget, „rămăi sănătösă, gândesce la mine și nu-ți uita de întâia și cinci-spre-decea a fie-cărei luni!“

„Cum Te-ași puté uita!“ răspuse ea, căutând cu ochii scälđați în lacrimi la mine. „Dar eu nu te voiu mai revedé; D-Ta îți iei rămas bun pentru tot-deuna!“

„Nu mă putui reținé a nu-i sărută frumösă-i gurită; ea înroși, dar nu me împederă; i pusei o banc-notă

în materialul cel grămădit de resbel și atunci ce va face diplomația? va sta cu mânia crucișu și va privi cum incendiul ia dimensiuni mai mari, fără de a puté face ce-va înainte de a se obosi luptătorii.

Aici ventul politic este, förte schimbăcios, odată bate despre apus apoi despre resărit și așa mai departe. După presemne monarhia noastră va juca rolul nehotărît de până acum. Cu ce urmări? e greu a spune. După părerea mea modestă jocul acesta îndoios este încărcat de periculi, de periculi de a fi noi învêrtegiți într'un resbel fără a avé planul cum și pentru ce, de periculi, că la un congres ce ar trebui în fine să urmeze am fi isolați de tôte puterile.

De altmintrea noi facem pe aici și în cestiu „sociale“. A două di de paștile apusene avurăm un congres de „neîndreptățiți la alegeri“ din reprezentanți a vr'o treizeci cetăți ale Ungariei. Congresul a adus rezoluțiunea de a lucra, respective, a agita pentru sufragiul universal. Matadorul de căpetenie a mișcării acesteia este Leo Frankel, fost ministru în Paris pe timpul comunei.

Nu-mi sciui da samă încă pentru ce foi considerabile de aici au aflat cu cale a nu trece cu vederea congresul neîndreptățiților și a păși cu tötă energia contra sufragiului universal. Una o spune pe față că dacă s'ar introduce sufragiul universal ar fi pace de supremația magiară, ca și când acesteia numai sufragiul universal i'ar puté da de cap.

Aici a apărut, nu de mult, o broșură „Voce seriöse etc.“, carea cu multă necunoscință de lucru tratéză cauza învățământului nostru. Autorul se subscrie „Archipresbiter.“ După cunoscințele sale despre organismul bisericeii apoi archipresbiterul se vede că încă n'a umblat cu cărți bisericesci în mână. Cu tôte aceste din căldura cu care îmbrățișeză d. V. B. broșura transpare că scopul este ascuns în dosul învățământului: *Man muss eben seine Pappenheimer kennen.* — Atențiune!

## Varietăți.

\* (Măsurarea dăreid în comitatul Sibiiului). Comisiunea pentru măsurarea dărei personale clasa III și IV și a venitului după camete începe activitatea sa în 29 Aprilie c. n. Ea și va țină ședințele înainte de amédi de la 8—2 în curtea sfatului din Sibiiu.

Cei obligați a plăti dare sunt provocați a se înfățișa înaintea comisiunei în următorul rënd:

în mica ei mână, ea căută încă odată cu băgare de samă la mine lipindu-se mai tare de mine. „La revedere“, i disei, desfăcëndu-me lin din brațele ei. Momentul din urmă al despărțirii părea a-i da curagiu; ea mă strinse încă odată la peptul seu; o sărutare ferbinte simții pe buzele mele. „Pentru totdeună! Rămăi sănătös pentru totdeună!“ strigă ea dureros, se smulse din brațele mele și trecu în grabă preste piață.

„De atunci nu o am mai vedut! După un interval de trei luni m'am réintors de la London la Paris; în a cinci-spre-decea mă dusei pe Place de l'École de Médecine, așteptai mai mult de o oră, copilița mea nu se mai arăta. În mai multe rënduri m'am dus în întâia și cinci-spre-decea la acel loc; de câte ori m'am mai dus chiar prin strada St. Severin, uitându-me cu băgare de samă la căsi și întrebând chiar după o sirmană femeie germană cu fiica ei! Dar n'am mai putut afla nimic despre dăsele, și drăgălașa copilă spuse adeverul, când la despărțire mi dișese: „Pentru totdeună!“ (Va urma.)

În 29 și 30 Aprilie: Orașul Sebeș. În 2 Maiu: Alțina, Buia, Tichindél, Fofeldea, Glimboca, Hozman, Cornéfel, Vurper, Iimbac, Chirpér, Marpod și Săcădate. În 3 Maiu Săsăuș, Nocrich, Nucet, Sebeșul de jos, Boița, Sadu. În 4 Maiu: Avrig, Sebeșul de sus, Brad, Cisnădióra, Tălmăcel, Talmaciu, Porcesci, Racovița, Șelimber, Veștem. În 6 și 7 Maiu: Reșinari. În 8 Maiu: Bungard, Daia, Hamba, Cristian, Șura mică, Turn, Cașolț. În 9 Maiu: Mochu, Șura mare, Rusciori Ruși Slimnic, Roșia, Gușterița, Nou. În 10 Maiu: Dealu, Cacova, Căpălăna, Călnic Hosusău, Laz, Loman, Pianul-de-sus, Petrifalău. În 11 Maiu: Răhău, Rechița, Sebeșel, Șugag, Săsciori, Pianul-de-jos, Strugariu, Dobărca, Cărpensi. În 13 Maiu: Apoldul-de-jos, Apoldul de-sus, Ludoș, Amnaș, Poiana, Recea, Gârbova, Topărcea. În 14 Maiu: Rod, Jina, Mercurea. În 15 Maiu: Aciliu, Galeș, Gurariu, Cacova, (din cercul Săliștei) Mag, Orlat. În 16 Maiu: Poplaca, Sibiel. În 17 Maiu: Sălisce, Săcel. În 18 Maiu: Tilisca, Vale. În 20 Maiu: Cisnădie. Din 20 Maiu în tôte zilele următoare până la sfârșit cu excepțiunea serbătorilor cetatea Sibiiu.

\* (Postal). În urma unei dispusețiuni ministeriale, comunicațiunea postală între Bistrița-Nășud-Rodna va fi și în anul acesta începënd dela 1 Maiu până la ultima Septembrie de tôte zilele.

\* (Mulțămită publică). Prea Sfinția Sa Dl. Episcop al Caransebeșului Ioan Popassu, carele la umilita rugare a tinêrului Ioan Popoviciu născut din Tufieri (Comitat. Severin) și studinte de a 8-a clasă gimnasială în Segedin, s'a îndurat prea grațios ai trâmite un ajutoriu bănesc de 20 fl. v. a. în momentul suprem când acest student fiind de tot lipsit materialmente se afla în fatala pozițiune de a părăsi institutul tocmai când se pregătia a depune examenul de maturitate. Cu acest marimimos ajutoriu cumși cu mai multe altele ocazionale binefacerii, Prea Sfinția Sa prea demnul nostru Archipăstoriu a atras iubirea și stima credincioșilor săi pentru care mă simt îndemnat din partemi și a sus numitului studente a-i exprima în public profunda mulțămire și recunoscință, întonând ca atot putintele să'l țină mulți ani întreg sănătös, spre bucuria și mângăarea celor ce caută ajutorul și sprijinul Prea Sfinției Sale — Mihail Blidariu, ases. cons.

\* (Têrgul de țară la Sibiiu) ce era să se țină în 3 și 4 Maiu n. este oprit prin esmisul ministerial Nr. 9060 din 23 Aprilie a. c. din cauza pestei-bovine.

\* (Necrolog). Învêțatoriul scölei noastre din cetate în Sibiiu Nicolau Rău, anuciă în numele seu a jălniciei sale mame Maria n. Pop, a fraților sei Petru și Ioan, a sororilor sale minorene Todora veduvă, Safta și Palagia din Borgo-Rus, cu inima frântă de dorere, repausarea mult iubitelui și neuitatului tată Gregoriu Rău, care în 21 l. c. st. n. la 12 ore ziua în urma unui morb scurt de friguri în etate abia de 53 ani și-a finit viața sa blândă, plină de fapte bune, pilde și învățături morale documentate în acea comună.

Pre repausatul l' deplâng consătenii sei la cari a sciut a le da adese svaturi bune, mergëndu-le cu esemplu bun spre crescerea filor lor, l' deplâng înse iubiiți sei fii Nicolau și Petru respitânt finanțiale în Csik-Szereda, cari parte pentru mörtea grabnică, parte pentru depărtare nu au fost fericiți ași lua rămas bun si ca o răsplată pentru tôte a vërta barem o lacrimă pe mormântul bunului lor tată. Fiă-i țărina ușöră și memoria binecuvântată!

\* (Pentru dame). Modista Aneta Engels din Bucuresci (strada nouă Nr. 10) anuciă că incuragiată de succesul ce a avut cu pälăria „Dorobanțul“ a transformat și pälăria „vênătorului“ într'o pälărie de vară pentru dómne. Ea pörtă numele de Grivița și e dedicată Dómnei Maria C. A. Rosetti.

\* (Pesta bovină) Ministrul reg. ung. pentru comerciu, agricultură și industrie a esmis sub numărul 9039 a. c. în cauza pestei bovine, ivite la Șelimbér următorul circulariu către tôte jurisdicțiunile:

„De örece în comuna Șelimbér în comitatul Sibiiu a erupt pesta bovină orientală, încunoscințez despre acesta jurisdicțiunile și le provoc a îndeplini tôte dispozițiunile cuprinse în art. de lege XX: 1874, eventual în partea a III a ordinațiunei Nr. 1064 din 1875, cu deosebire însă în § 36 a acestei părți alinea b) sub punct 7 a § 30 a părții III.

Comunicatele despre starea bölei se vor publica tot la opt zile.

Dealtmintrenea până astăzi nu s'a mai ivit pe teritoriul comitatului Sibiiu nici un cas de îmbolnăviri noue.

\* (Un amator de căsătorii). — Bêtrănul Trudel din Paris s'a căsătorit de curând cu a șasea femeie, în biserica Saint-Raymond, la Port-Neuf. De la a treia a sa soție, care muri după trei ani de căsnicie, a avut un fiu, care astăzi este în etate de 40 ani. Soția sa cea de a doua nu trăi de cât 10 luni: Cu a treia trăi aproape nouă ani când, află că dănsa avea un bărbat care trăia. El obținü divorț, și șase săptămâni în urmă, investit cu o dispensă specială, luă de soție o ténără fată la Pointe-aux-Trembles. Ea muri după 13 luni, și după doi ani aproape de la această dată bătrănul Trudel o înlocui prin soția sa Nr. 5, mörta și această după o viață conjugală de 20 ani Femecea pe care Trudel o ia de soție în a șasea instanță este o veduvă de 60 ani și de o constituțiune robustă. „Rom. lib.“

## PARTEA SCIENTIFICĂ și LITERARĂ.

### Nou ABCdar românesc

de Vasile Petri. Sibiiu. Editura autorului. Tipografia lui Josif Drolleff & Comp. 1878. Prețul 25 cr. v. a.

A ceti și scrie este ađi o cerință indispensabilă pentru tot omul ce face parte din o societate omenescă, ce aspiră la viață. Relațiunile sociale, politice, comerciale, economice, pe scurt întrega viață omenescă nu mai iértă nimenui a rămâne indiferent față de cugetările și esperiențele concetățenilor sei, ci reclamă cu necesitate imperativă a oricine, care voiesce să supörte cu succes lupta pentru existență, să rămână la nivelul acelei sume de cunoscințe, la cari au ajuns în general cei ce fac parte din societatea căreia aparține și el. Mijlöcele principale pentru a se manține la acel nivel sânt cetirea și scrierea. Prin cetire noi suntem în stare a intra în comuniune spirituală cu cele mai îndepărtate popöre după timp și spațiu, suntem în stare a ne îmbogăți comöra noastră de sciințe, prin sciința și esperiențele lor și ne deschidem calea spre o mulțime de lucruri folositoare și plăcute, cari în casul contrar ar rămâne pentru noi cu totul mörte și neproductive. Prin scriere noi le putem împărtăși ierăși gândirile și esperiențele noastre, și astfel se face cu puțință o circulațiune a ideilor, care are cea mai îmbucurătoare influență asupra desvoltărei întregii vieți spirituale și materiale a ömenilor. Despre adeverul acestora anevoie va mai fi cine-va, care, avënd ochi deschiși și minte sănătösă, să se îndoiască. Și stând deci lucrul astfel va trebui să îngrigim de timpuriu ca, copiii nostri să se facă cunoscuiți cu aceste elemente ale culturai și să se deprindă a le manua cu îndemănare ca, întrând mai târziu în viața practică, să pötă umplé cu demnitate locul ce'l vor ocupa în societatea omenescă.

Învêțarea cetirei și a scrierei pe cât se pare de simplă, pe atât este de grea în realitate. Ea presupune nu numai cunoscințe, metod bun, tact pedagogic dela învățător, ci cere tot deodată ca el să fie sprijinit în lucrarea sa și prin un manual bun, compus după principii sănătöse pedagogice. Literatura noastră scolastică până acum nu e prea bogată în ramul acesta, ce are de scop a

